

BOLDIZSÁR IVÁN

(1912-1988)

1988. december 22-én reggel eltávozott közülünk az, akitől a magyar közélet és újságírás, az irodalom és a kultúra számos műhelyében mint pótolhatatlan munkatárstól, szövetségestől, segítőtől, patrónustól vagy éppen főnöktől - mint elnöktől avagy főszerkesztőtől - búcsúznak. A haláláról kiadott hivatalos közleményt aláírta a Magyar Országgyűlés, az Országos Béketanács, a Művelődési Minisztérium, a Magyar Írók Szövetsége, a Magyar Újságírók Országos Szövetsége és a Magyar PEN Club is. Lapunknak a megindulástól mostanáig főszerkesztője volt; ám ez a száraz tényközlő mondat vajmi keveset árul el abból a sajtós, de a maga rendhagyóságában oly kreatív és gyümölcsöző viszonyból, amely őt e kis szerkesztőségi közösséghez és a SZÍNHÁZ által képviselt ügryhöz fűzte. Halálhíre váratlan és döbbenetes volt számunkra, noha előző nap már értesültünk róla, hogy kórházba szállították. Úgy éreztük, ez a lap nélküle nem is létezhetne, s most a búcsú fájdalom pillanatában azt is tudomásul kellett vennünk, hogy végleg „nagykorúsított” és magunkra hagyott bennünket.

Ez a „nagykorúsítás” egyébként főszerkesztői tevékenységének egyik vezérlő elve volt. Nehéz időszakban és nehéz körülmények között döntött úgy, hogy létrehozza azt, amiről sokan ábrándoztak, amit sokan elterveztek már, és amiről túlzás nélkül állítható, hogy a kellő szellemi háttérrel nem rendelkező magyar színházművészetnek alapvető szükséglete volt: a szakma színházelméleti és kritikai folyóiratát. Tudjuk, hogy

annak idején eredeti szándékai szerint csak átmenetileg vállalta el ezt az (újabb) főszerkesztői hivatalt. Ő volt az, aki nem veszítve el ifjúkori szerelmét a színház iránt - élő tanúságot tett erről színházi kritikusként, majd drámaíróként is (noha színházi főszerkesztőként mindkét utóbbi minőségében „visszavonult”) -, felül tudott emelkedni a színházi szakértáborok napi csatáin, független maradt a pártoskodásokban, a szakmai érdekként tálalt hatalmi torzsalkodásokban, és elegendő személyi presztízzsel, diplomáciai érzékkel és tágas szellemi horizonttal rendelkezett ahhoz, hogy a hetvenes-nyolcvanas évek paternalista kultúrpolitikájának túlkapásaival szemben az általa vezetett szellemi műhely viszonylagos autonómiáját is óvja, de bennünket, szerkesztőket és munkatársakat is megóvjon attól, hogy forrófejű túlzásokba essünk, hogy elhamarkodott ítéletet alkossunk.

Legfőképpen azonban önmagát óvta attól, nehogy „túllépje” főszerkesztői hatáskörét. Ezen elsősorban nem munkaköri korlátokat kell értenünk, hanem bizonyos szellemi és erkölcsi normákat. Senkire nem eröltette rá sem esztétikai, sem politikai nézeteit, mindig mindenben partnernek tekintette a szerkesztőség minden munkatársát és minden cikk szerzőjét, de tévedhetetlen biztonsággal és könyörtelenül észrevett minden logikai és stiláris tisztázatlanságot, zavaros szóképet, hamis érvelést. Az igaziak és nagyok közé tartozott, akik egyre kevesebben vannak már közöttünk: nekik a sajtó nemcsak szenvedély és hivatás volt, hanem szaktudás és becsület kérdése is. Csak sajnálhatjuk, hogy az ő sok egyéb elfoglaltsága és az idő tragikus rövidsége miatt nem tanulhattunk tőle többet. További munkánkban így is elemi követelmény, hogy eleget tegyünk az általa képviselt normáknak. Mintha továbbra is minden egyes lapzárta alkalmával számolnunk kellene kérlelhetetlen atyai szigorával és nemegyszer a biztató szavaknál is többet mondó baráti, elismerő pillantásával.

